

Oponentský posudek na disertační práci
Ing. Josefa Poláka
s názvem
„Hodnocení komerčního rizika při exportu do Číny“.

Předložená disertační práce je psána v češtině a má rozsah 175 stran a to včetně příloh. Je rozdělena do 12. částí. Práce má velmi pěknou grafickou úpravu. Jednotlivé grafy, tabulky a vzorce jsou jasné a čitelné. Až na drobné prohřešky je jazyková úroveň práce dobrá.

Autor se zaměřil na problematiku hodnocení komerčního rizika při exportu do Čínské lidové republiky (Číny). Vzhledem k snahám jak samotných podniků, tak i představitelů našeho státu o zvýšení objemu česko-čínského obchodu, je tematické zaměření práce vysoce aktuální.

Cílem disertační práce bylo vytvořit model pro hodnocení komerčního rizika při exportu do Číny a jeho možné uplatnění pro potřeby vnitropodnikového rozhodování. A dále navrhnout možnosti a opatření pro snížení tohoto rizika. Tento cíl autor splnil.

Model hodnocení byl vytvořen na základě provedeného primárního výzkumu. Jeho teoretický popis je obsažen v třetí kapitole.

Ve čtvrté kapitole se autor zabýval teoretickými podklady pro vymezení pojmu rizika, jeho rozdělení a možnosti hodnocení. Vedle teoretické části je zde i matematický popis, který vychází z teorie her. (Na str. 33 je uvedeno, že „ c je nějaká konstanta, nezávislá na výsledku hry“, ale pojem „nějaká“ je nematematický.) Autor dále přesně vymezuje komerční riziko a obsáhle pojednává o možnostech jeho snížení.

Za velmi přínosnou pokládám pátou kapitolu. Formálně se její větší část netýká tématu práce, ale protože odlišnosti čínské společnosti od evropské jsou velmi výrazné, pokládám za velmi přínosný autorem provedený přehled kulturně-historických souvislostí vývoje Číny a čínského myšlení. Na str. 53 uvádí autor anglickou formu jména reformátora Teng Siao-Pchinga, proč mi není zřejmé, když jinak užívá českou transkripci čínských jmen a pojmů.

Šestá kapitola je věnována realizaci výzkumu.

Sedmá kapitola se zabývá modelováním komerčního rizika při exportu do Číny.

Tato kapitola je stěžejní v celé práci. Obsahuje data získaná primárním výzkumem a jejich statistické vyhodnocení. Velmi kladně hodnotím, že se autor neomezil jen na odkaz na matematický software, ale popisuje jednotlivé testy a uvádí i použité vztahy a vzorce. Ve slovním komentáři vždy zdůvodňuje použití právě zvoleného testu a splnění podmínek pro jeho použitelnost. Použití jednotlivých testů je proto korektní.

Autor zde využívá jak popisnou statistiku, tak i vyhodnocovací metody.

Dále autor použil metody shlukové analýzy. (Zde na str. 99 uvádí: „ p, s jsou konstanty“.

Matematicky korektní text vyžaduje ještě uvedení do jaké číselné množiny uvedené konstanty patří.) Provedení shlukové analýzy umožnilo autorovi formulovat další závěry, které se týkají tématu práce.

Dále se autor zabýval pravděpodobnostním modelem rizika. (Zde na str.100 uvádí „Testové kritérium t se řídí normálním rozdělením a ...“ Přesně by mělo být uvedeno, že kritérium „ t “ se řídí Studentovým rozdělením, které se limitně rovná normálnímu. V praxi se Studentovo rozdělení nahrazuje normálním, pokud má soubor 30 a více prvků. Chyba, která při tom vzniká je řádově nejvýše v setinách.)

(Na str. 124 má H dvojitý index ik, ale patří tam pouze i. Zde se zjevně jedná a překlep.)
Použití matematické statistiky a pravděpodobnostních metod umožnilo autorovi zformulovat svůj model hodnocení komerčního rizika pro export do Číny. (Viz tabulka 13).
Podrobnějšímu rozboru jednotlivých použitých metod se nebudu věnovat. Až na výše uvedené drobnosti jsou v pořádku.
V závěru kapitoly jsou naznačeny možnosti dalšího výzkumu.

Kapitola 7 je hlavní a samotným výsledkem práce doktoranda. On si navrhl primární výzkum, provedl jej a především vyhodnotil získaná data. Přitom bylo nutné, aby samostatně nastudoval partie z pravděpodobnosti a matematické statistiky, které výrazně přesahují rámec běžné výuky na vysoké škole technické, a to i pro doktorandy.

Právě ve zpracování a vyhodnocení získaných dat vidím hlavní přínos práce. A to jak pro samotného doktoranda, tak i pro vlastní vědní obor. Ze závěrů práce a navržených možností dalšího výzkumu vyplývá, že je možné použít analogický přístup pro hodnocení komerčních rizik i pro další státy a nebo regiony, kde se kulturní a právní situace výrazně odlišuje od evropských norem, např. některé islámské země, atd.

Závěr:

- Cíl disertační práce byl splněn.
- Doporučuji předloženou doktorskou disertační práci k obhajobě.
- Disertační práce splňuje podmínky uvedené v zákoně č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, v platném znění.

Otázky pro doktoranda k obhajobě:

1. Vysvětlit odlišnosti hodnocení komerčních rizik, které mohou nastat u jiných států či skupin států?
2. Jak se princip „zachování tváře“ konkrétně projevuje v obchodních vztazích?
3. Podrobně vysvětlíte rozdíly mezi Studentovým a normálním rozdělením. Uveďte příklad vhodného použití.

V Olomouci, 31. 10. 2013

doc. RNDr. Jitka Laitochová, CSc.
KM PdF
UP Olomouc